

Áššeovddideapmi

____ Vuodđodokumeanta.
x Jorgaluvvon dokumeanta

Vuorkááššennr. 2019/855-2	Vuorká: 232	Áššemeannudeaddji: Karin Hætta	Dáhton: 20.11.2019

Lávd.áššennr.	Lávdegoddi:	Čoahkkindáhton:
	Ovdagotti mearrádusevttohančoahkkinn	
	Suohkanstivra	

MEARRIDIT OPMODATVEARU 2020

Mearrádusdiehtu sáddejuvvo dán čujuhussi:

- Opmodatvearrokantuvra
- Ekonomijahoavda
- Diehtu vearrowáksiide suohkana ruovttusiiddus

Čujuhuvvo čuovvovažži:

- Suohkanstivraášši 82/87 – Innføring av eiendomsskatt
- Suohkanstivraášši 42/06 – Utskrivelse av eiendomsskatt i hele Kautokeino kommune
- Opmodatvearrolohka, erenoamážit mearrádusat §§ 2 ja 3
- Stáhtabušeahhta 2020
- Rievdadusat opmodatvearrolohkas mat doibmet 01.01.2020 rájes.

Ášši duogáš:

Opmodatvearrowáksomeriid galget mearriduvvot jahkásaččat go mearrida bušeahhta nuppi jahkái. Suohkanstivra galgá dahkat mearrádusa čálihit opmodatvearu boahttevaš vearrowahkái, vrd. Opmodatvearrolohaga § 10.

Suohkanstivra galgá meannudit opmodatvearu beassamiid § 7b – kulturmuittut mielde jahkásaččat. Dat lea opmodat mii beassá opmodatvearus, iige vearrowáksi. Mearriduvvon beassan gusto ovttá jahkái hávális.

Stáhtabušeahhta 2020 dohkkehuvvui 2 rievdadusain Opmodatvearrolohagas mii guoská dušše orrunviesuide ja astoáiggeviesuide:

1. Det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på minimum 30% i takstene på boliger og fritidsboliger, ny setning i § 8 A-2 (1): «Skattegrunnlaget for bustader og fritidsbustader vert sett til verdet multiplisert med 0.7.»
2. Maksimal skattesats for boliger og fritidsboliger skal være 5 promille, ny setning i § 11: «for bustader og fritidsbustader kan eigedomsskatten likevel ikkje vera meir enn kr 5 for kvar kr 1 000 av takstverdet.»

Guovdageainnu suohkanis lea 2019:s vuodđogeasus orrunviesuid ja astoáiggeviesuid dáfus kr. 800 000 juohke ássanovttadaga ovddas ja vearrowasatsa lea 2 promille. Ealáhusopmodagain lea vearrowasatsa jagi 2019 7 promille.

Rievdadus mearriduvvon Stáhtabušeahas 2020 mielddisbukta ahte sisaboahu opmodatvearus njiedjá buot suohkaniin geain lea opmodatvearru. KS lea dan oktavuodas buktán moadde rávvaga.

KS evttoha čuovvovaš buhtadeaddji doaibmabiju:

- Loktet vearosatsa
- Unnidit dahje oalát sihkut vuodđogessosa
- Kontorjusteret dálá máksomeriid
- Dábálaš takseren
- Atnit Vearroetáhta opmodatvuoddu ássanopmodagaid váste

Oanehis čilgehus daid iešguđet čuoggáin:

1. Vearrosatsa sáhtta loktet dahje vuolidit, orrunviesuid ja astoáigeviesuid dáfus bajás 5 promille rádjái, muhto dat vearosatsalokten ferte dahkkot dađistaga. Dábálaš njuolggadus lea ahte stuorimus lokten lea 1,0 promille ovttá jagis nubbái, vrd opmodatvearrrolága § 13.
2. Vuodđogessosa sáhtta rievdadit, dahje oalát sihkkut ovttá jagis nubbái, opmodatvearrrolága § 11. Vuodđogearus leat fásta supmi mii gesso tavsttas ovdal go vearu merošta.

Vearrosatsa ii sáhte loktet seammá jagi go vuodđogessosa sihkku, vrd. opmodatvearrrolága § 13 vuosttaš lađas, viđat čuokkis. Muhto mearrádus ii hehte ahte vearosatsa loktejuvvo ja vuodđogearus unniduvvo, muhto dan ii ábut de sihkkut oalát.

3. Kontorjusteren lea vejolašvuotta suohkaniidda geain leat tavsttat 2010 rájes dahje boarraseappot. De sáhtta tavstta kontorlaččat divvojuvvot bajás 10% rádjái dálá tavsttain jagis 2020, vrd opmodatvearrrolága § 8 A-4. Dat gal ii leat molssaeaktun Guovdageainnu suohkanii go buot opmodagat leat takserujuvvon jagiid 2016/2017.
4. Dábálaš takseren galgá dahkkot juohke 10. jagi, jus leat nu gohčoduvvon “særlege tilhøve” sáhtta suohkanstivra mearridit ođđa takserema ovdal go tavsttat leat 10 jagi adnojuvvon, vrd. opmodatvearrrolága § 8 A-3 (2). Ii leat čielggaduvvon lea go 30% vuolidanfaktora ásaheapmi diekkár “særilig tilhøve”. Guovdageainnu suohkan lea aitto čađahan takserenbarggu buot opmodagaid dáfus, ja dat rievdadus ii daidde leat “særilig tilhøve” mii addá vuoddu ođđa takseremii. Takseren lea hirbmat divrras ja resurssagáibideaddji bargu man eat rávve čađahit fas ovdal 2026.
5. Atnit Vearroetáhta opmodatvuoddu lea maŋemus evttohus buhtadeaddji doaibmabidjun. Dás cealká KS ahte suohkanat sáhttet váldit atnui opmodatvuoduid vaikko guhtege vearrojagis, dan aha ahte opmodagaid muđui takseret ođđasit. Ássanviesut main ii leat opmodatvuoddu rehkenasttojuvvon, doalahit gustojeaddji tavstta. Dat ii ge leat buorre čoavddus Guovdageainnu suohkanii, go mii aitto leat čađahan iežamet takserema buot opmodagain suohkanis. Takstavuoddu lea mearriduvvon politihkalaš válljejuvvon áššedovdii takstalávdegottis. Dán vejolašvuotta sáhtta árvvoštallat boahpte takserema čađaheamis.

Guovdageainnu suohkanis lea leamaš takseren buot opmodagain 2016:s ja 2017:s. Dat galgá dahkkot juohke 10. jagi. Opmodatvearu vearrorive galgá čállot juohke jagi ođđajagimánu/guovvamánu, opmodatvearru galgá leat čállon ovdal njukčamánu 1. beaivvi vearrojagis.

Jagi 2019 ledje čuovvovaš opmodagat beassat opmodatvearu máksimis opmodatvearrolága § 7 vuodul:

1. Beassan opmodatvearrolága § 7 a) vuodul
 - a. GBN 3/585/0 gullevaš Guovdageainnu Rukses Russii
 - b. GBN 6/1/9 gullevaš Guovdageainnu báhččiidsearvá
2. Beassan opmodatvearrolága § 7 b) vuodul – huksehusat main lea historijalaš árvu
 - a. GBN 17/17 huksehusnummár 192 499 542
 - b. GBN 1/7 huksehusnummár 192 497 329
 - c. GBN 18/13 huksehusnummár 192 500 214
 - d. GBN 7/13 huksehusnummár 192 498 643
3. Beassan opmodatvearrolága § 7 c) vuodul
 - a. Buot **ođđahuksejuvvon ássanviesut** eai mávsse opmodatvearu 10 jagi, dahje dassáži go suohkanstivra rievdata dahje loahpaha beassama.

Árvvoštallan:

Opmodagat main ovdalaččas lea beassanmearrádus rávvejuvvojit doalahuvvot.

Buot takstavuođut ássaviesuin ja astoáiggeviesuin galget vuoliduvvot 30 % jagis 2020. Dat mearkkaša ahte opmodatvearu sisaboahu njiedjá jagi 2020.

Mii leat rehkenastán movt šaddá maŋnel go takstavuođut leat unniduvvon 30% ja opmodatvearu sisaboahu njiedjá dasto sullii kr 832.000,-. Dat addá ekonomalaš hástalusas jus ii dahkko rievdat vuodđogessosis dahje vearrostsas. Mis leat hástalusat oazžut bušeahta nullii nu movt boahat ovdan ekonomijaplánas 2020 – 2023. Stáhtabušeahta ii atte doarvai ruđa gokčat dan doaimmá mii Guovdageainnu suohkanis lea 2019:s ja mii jotkojuvvo 2020:s.

Doppe leat rievtti mielde 3 vejolašvuoda muddet opmodatvearu:

1. Vuolidit promilla 3 promille rádjái
2. Vuolidit vuodđogessosa, omd. kr 350 000,- rádjái
3. Unnidit vuodđogessosa veahá ja loktet promille veahá, obbalaš netto váikkuhus ii leat go 1 promille.

Go vuodđogesus áhahuvvui, de lei dan dihte unnida takstavuođu ovdal go merošta opmodatvearu, ja vuodđogesus mearriduvvui leat kr 800 000,-. Dál go takstavuođut galget unniduvvot 30% lea vuodđu min stuora vuodđogessosis unniduvvon, ja lea dasto lunddolaš unnidit vuodđogessosa.

Go unnida vuodđogessosa ožžot mánga astoáiggeviesu mat dál eai mávsse opmodatvearu unna opmodatveroža máksit 2020:s. Dat orro leame eanemus govtolaš ja buoremus čoavddus.

Vejolašvuoha loktet promille váikkuha buot opmodagaide. Dál mis lea 2 promille ássanviesuin ja asttoáiggeviesuin ja opmodagain mat eai leat regulerejuvvon ealáhusopmodahkan. Promille lokten maid dai váikkuha opmodagaide mas ii leat huksehus ja dan dihte ii oaččo vuodđogessosa, sin opmodatvearru maid dai lassána.

Boađus das ahte doallat seammá vearrosatsa, 2 promille, ja unnidit vuodđogessosa ássanviesuin ja astoáiggeviesuin dahje ahte vearronoađđi unniduvvo ássanviesuid dáfus ja lasihuvvo veahá astoáiggeviesuid/barttaid dáfus. Nuppin sániin juohkit vearronoađđi eambo vearronáksiide, smávva supmiiguin dan sadjái go alla vearru moaddásiidda.

Jagi 2019 leat 136 ássanviesu ja astoáiggeviesu main lea nulla opmodatvearru dan dihte go vuodđogeeasus lea kr 800 000,-. Jus dahkat dušše dan bákkolaš 30% vuolideami takstavuođus ja doalahit kr 800 000 vuodđogessosin, de šaddet 391 ássanviesu ja astoáiggeviesu mat ožžot nulla opmodatvearu.

Jus baicca unnidit vuodđogessosa kr 350 000,- rádjái ja doalahit vearrosatsa 2 promilles, de šaddet dušše 45 ássanviesu ja astoáiggeviesu mat ožžot nulla opmodatvearu, ja eanas dain 346 mat dál maid ožžot opmodatvearu leat astoáiggeviesut. Ollislaš sisabohtu opmodatvearus, earret ealáhusopmodagaid, šaddá de sullii kr 26 500,- unnit go jagis 2019.

Dáinna duogážiin šaddá ráva unnidit vuodđogessosa kr 350 000,- rádjái.

Ovdamearka movt dát váikkuha ássanviesu ja astoáiggeviesu čájehuvvo dás vuolde.

Opmodat mas lea okta ásodat, ja takstavuođđu 2,5 miljovna, oažžu dákkár rievdadusa:

2019 2,5 mill – 800 000 = 1.7 mill x 2 promille = opmodatvearru kr 3.400,-
2020 2,5 mill – 30% = 1.750 mill – 350 000 = 1.400 mill x 2 promille = kr 2.800,-
Nuppiin sániin unnu opmodatvearru kr 600,- 2020:s.

Opmodat (barta) mas takstavuođđu lea 700 000,- oažžu dákkár rievdadusa:

2019: 700 000 – 800 000 = -100 000 x 2 promille = kr 0
2020: 700 000 – 30% = 490 000 – 350 000 = 140 000 x 2 promille = kr 280,-.

Vaikko vel unnidit ge vuodđogessosa 450 000 ruvnnuin, de dat goitge addá unnideami opmodatvearus ollu ássanviesuid dáfus ja veahá lassáneami opmodatvearus mánggaid astoáiggeviesuid dáfus. Dat guoská daidda astoáiggeviesuide main lea takstavuođđu vuollell 800 000 ja 2019:s mákset 0 opmodatvearu.

Jagi 2020 ožžot dát astoáiggeviesut maid dai veahá opmodatvearu, suohkan oažžu sullii dan seammá mađe sisa, muhtin orrunviesut ožžot vuoliduvvon opmodatvearu ja dat orro doaimame eambo govtolaš juogus opmodatvearus min ássiide.

Mearrádusevttohus:

1. Obbalaš opmodatvearrosatsa, opmodatvearrolága § 11

- Opmodatvearrolága §§ 2 ja 3 bustávva a) ja ovddeš mearrádusaid mielde suohkanstivrras, galgá čuovvovaš álinhanmolssaeaktu adnot vearrojagi 2020: “Fásta opmodagat olles suohkanis”.
- Obbalaš opmodatvearrosatsa vuoliduvvo opmodatvearrolága § 11 mielde 7 promille rádjái vearrojagi 2020.
- Ássanviesso- ja astoáiggeviessoopmodagaid váste mearriduvvo opmodatvearrosatsa leat 2 promille, vrd. Opmodatvearrolága § 11, nubbe lađas.
- Vuodđogeasus ássanviesuid ja astoáiggeviessuid dáfus addo kr 350 000,-

2. Beassan opmodatvearrolága § 7 vuodul

Beassan opmodatvearrolága § 7a) vuodul

- a. GBN 3/585/0 gullelaš Guovdageainnu Rukse Russii
- b. GBN 6/1/9 gullelaš Guovdageainnu báhčiidsearvái

Beassan opmodatvearrolága § 7 b) vuodul – huksehusat main lea historjjalaš árvu

- c. GBN 17/17 huksehusnummár 192 499 542
- d. GBN 1/7 huksehusnummár 192 497 329
- e. GBN 18/13 huksehusnummár 192 500 214
- f. GBN 7/13 huksehusnummár 192 498 643

Beassan opmodatvearrolága § 7 c) vuodul

- g. Buot **ođđahuksejuvvon ássanviesut** eai mávsse opmodatvearu 10 jagi, dahje dassázii go suohkanstivra rievdata dahje loahpaha beassama.

3. Verk og bruk

Verk og bruk takserejuvvui ođđasit jagi 2019, opmodatvearrolága mearriduvvon rievdadusaid vuodul, ja gullá dál ealáhusopmodagaid opmodatvearu vuollái.

Opmodatvearu galgá máksit suohkanlaš divadiid fárus. Vearrowáksi sáhtte válljet 3 – golbma- termiinna jagis, dahje oazžut rehkega mánnosaččat.